

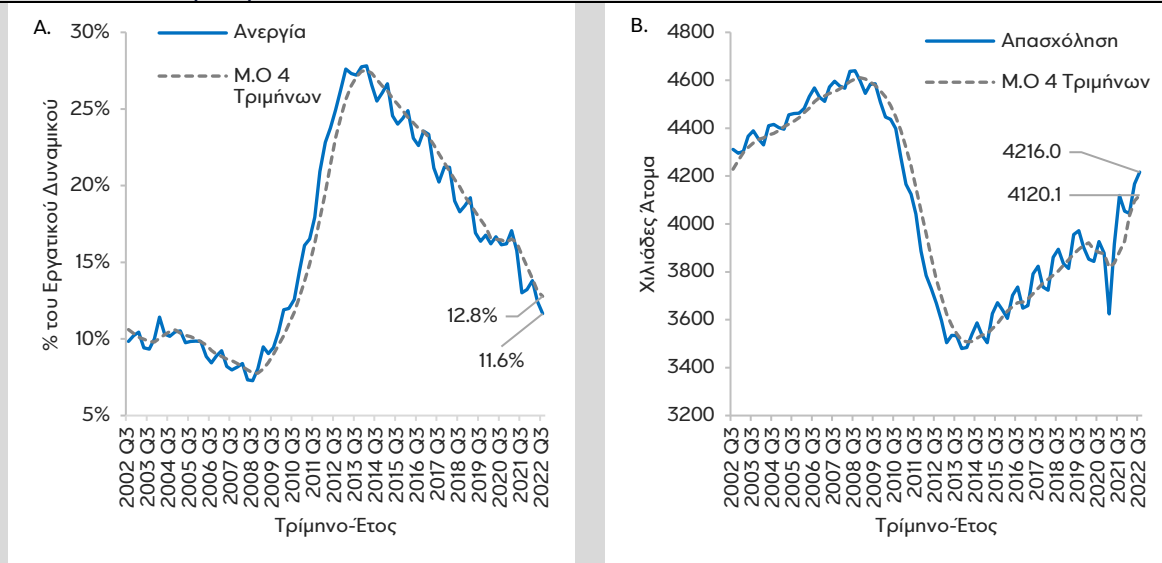
7 ΗΜΕΡΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

22 Δεκεμβρίου 2022, Τεύχος 446

Συνεχίστηκε η μείωση του ποσοστού ανεργίας το τρίτο τρίμηνο 2022 – Ανάγκη για αύξηση του ποσοστού συμμετοχής του πληθυσμού στο εργατικό δυναμικό

Σύμφωνα με την τριμηνιαία έρευνα εργατικού δυναμικού της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛΣΤΑΤ) για το τρίτο τρίμηνο 2022 (δημοσίευση: 16/12/2022), το μη εποχικά διορθωμένο ποσοστό ανεργίας μειώθηκε στο 11,6% του εργατικού δυναμικού, από 13,0% το τρίτο τρίμηνο 2021 (βλέπε Σχήμα 1Α). Η ελληνική οικονομία, κυρίως λόγω της κληρονομιάς που άφησε η κρίση χρέους, έχει το δεύτερο μεγαλύτερο ποσοστό ανεργίας στην Ευρωζώνη μετά την Ισπανία (12,7%) και ακολουθούν: Ιταλία 7,7%, Γαλλία 7,3%, Λετονία 6,9%, Κύπρος 6,8%, Φινλανδία 6,7%, Σλοβακία 6,0%, Λιθουανία 5,9%, Πορτογαλία 5,9%, Βέλγιο 5,7%, Εσθονία 5,6%, Λουξεμβούργο 5,2%, Αυστρία 4,7%, Ιρλανδία 4,5%, Σλοβενία 4,0%, Ολλανδία 3,7%, Γερμανία 3,1% και Μάλτα 2,9% (Ευρωζώνη 6,6% και ΕΕ-27 6,0%). Παρά ταύτα, η βελτίωση σε σχέση με το καλοκαίρι του 2013 που καταγράφηκε το ιστορικό υψηλό για το ποσοστό ανεργίας είναι σημαντική προσεγγίζοντας τις 16 ποσοστιαίες μονάδες.

Σχήμα 1: Ελλάδα – Ποσοστό Ανεργίας και Απασχόληση, Τριμηνιαία Έρευνα Εργατικού Δυναμικού, Μη Εποχικά Διορθωμένα Στοιχεία

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Eurobank Research.

Στο 9μηνο Ιανουαρίου-Σεπτεμβρίου 2022, το μέσο ποσοστό ανεργίας διαμορφώθηκε στο 12,6% του εργατικού δυναμικού, από 15,2% το αντίστοιχο διάστημα του 2021. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις φθινοπωρινές προβλέψεις που δημοσίευσε τον Νοέμβριο 2022 εκτιμά το μέσο ποσοστό ανεργίας στην Ελλάδα το 2022, το 2023 και το 2024 στο 12,6%, 12,6% και 12,1% αντίστοιχα.

Συγγραφείς

Στυλιανός Γ. Γώγος, PhD
Ερευνητής Οικονομολόγος
sgogos@eurobank.gr

Όπως παρουσιάζεται στο Σχήμα 1B, ο αριθμός των απασχολούμενων (15-89 ετών) ανήλθε στα 4.216,0 χιλ. άτομα το τρίτο τρίμηνο 2022 καταγράφοντας ετήσια αύξηση της τάξης του 2,4% (97,7 χιλ. άτομα), ενώ ο αριθμός των ανέργων (15-74 ετών) διαμορφώθηκε στα 555,6 χιλ. άτομα σημειώνοντας ετήσια μείωση κατά 9,7% (59,8 χιλιάδες άτομα). Το εργατικό δυναμικό, ήτοι το άθροισμα των απασχολούμενων και των ανέργων, ενισχύθηκε στα 4.759,8 χιλ. άτομα το τρίτο τρίμηνο 2022, από 4.733,7 χιλ. άτομα το τρίτο τρίμηνο 2021 (αύξηση 0,6%), ενώ ο μη ενεργός πληθυσμός, ήτοι τα άτομα που δεν ανήκουν ούτε στην απασχόληση ούτε στην ανεργία, μειώθηκε στα 4.276,6 χιλ. άτομα το τρίτο τρίμηνο 2022, από 4.329,8 χιλ. άτομα το τρίτο τρίμηνο 2021 (πτώση 1,2%).¹

Στο 9μηνο Ιανουαρίου-Σεπτεμβρίου 2022, η μέση ετήσια αύξηση της απασχόλησης διαμορφώθηκε στο 6,6% (256,2 χιλ. άτομα), από 0,3% (11,8 χιλ. άτομα) το αντίστοιχο διάστημα του 2021. Οι κλάδοι οικονομικής δραστηριότητας που κατέγραψαν τις μεγαλύτερες αυξήσεις σε απόλυτα μεγέθη ήταν: δραστηριότητες υπηρεσιών παροχής καταλύματος και εστίασης (αύξηση κατά 71,4 χιλ. άτομα, 22,4%), χονδρικό και λιανικό εμπόριο, επισκευή μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσικλετών (36,7 χιλ. άτομα, 5,3%), εκπαίδευση (31,9 χιλ. άτομα, 10,4%) και μεταποίηση (25,9 χιλ. άτομα, 6,8%). Αντιθέτως, σε 4 από τους 21 συνολικά κλάδους οικονομικής δραστηριότητας σημειώθηκε ετήσια μείωση του αριθμού των απασχολούμενων: δημόσια διοίκηση και άμυνα, υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση (-11,6 χιλ. άτομα, -3,0%), παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου, ατμού και κλιματισμού (-4,1 χιλ. άτομα, -11,1%), μεταφορά και αποθήκευση (-3,9 χιλ. άτομα, -1,9%) και χρηματοπιστωτικές και ασφαλιστικές δραστηριότητες (-3,9 χιλ. άτομα, -5,1%).

Λαμβάνοντας υπόψιν τα παραπάνω στοιχεία αποδεικνύεται ότι ο παραγωγικός συντελεστής της εργασίας – μετρούμενος σε όρους απασχολούμενων ατόμων – αναμένεται να έχει τη μεγαλύτερη συνεισφορά στον πραγματικό ρυθμό μεγέθυνσης του 2022. Στο 9μηνο Ιανουαρίου-Σεπτεμβρίου 2022, η ετήσια αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ ήταν 5,9% και η ετήσια ενίσχυση της απασχόλησης ήταν 6,6%.² Αν και οι δημογραφικές τάσεις αποτελούν εμπόδιο για την αύξηση της απασχόλησης στη μακροχρόνια περίοδο, στη βραχυπρόθεσμη-μεσοπρόθεσμη περίοδο υπάρχουν δυνατότητες διατήρησης της θετικής συνεισφοράς του εν λόγω παραγωγικού συντελεστή στο ΑΕΠ:

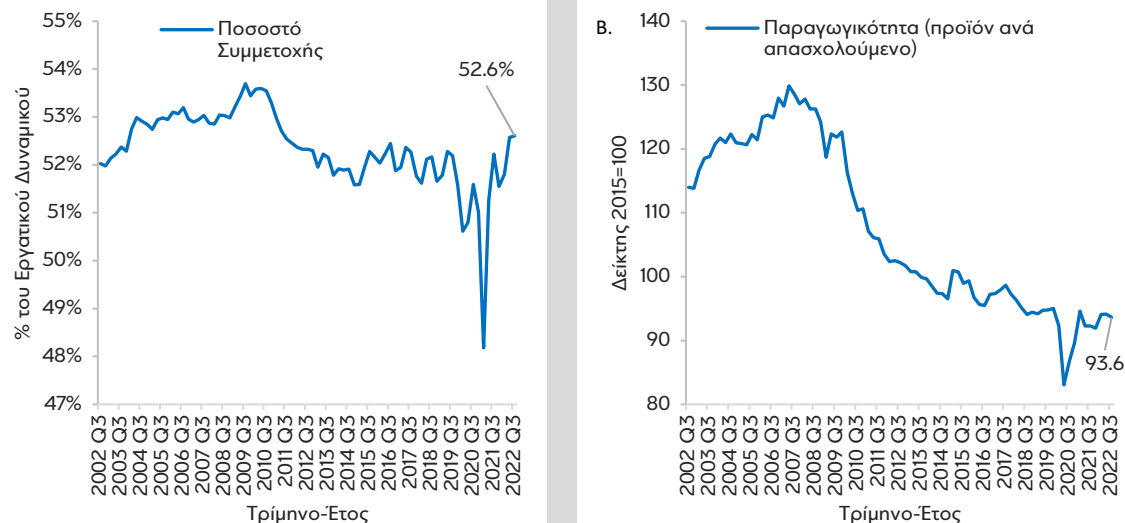
- Πρώτον, το ποσοστό ανεργίας παρά τη μεγάλη μείωση των τελευταίων ετών παραμένει κατά πολύ μεγαλύτερο σε σύγκριση με την Ευρωζώνη (11,6% vs 6,6% στην Ευρωζώνη το τρίτο τρίμηνο 2022). Συνεπώς η ελληνική οικονομία εξακολουθεί να σπαταλά πόρους υπό τη μορφή υποχρησιμοποίησης του παραγωγικού συντελεστή της εργασίας. Η προαναφερθείσα απόκλιση αντικατοπτρίζει κυρίως δομικούς και λιγότερο κυκλικούς παράγοντες. Την ίδια περίοδο που πολλές δεκάδες χιλιάδες άτομα αναζητούν εργασία και επιθυμούν να δουλέψουν (προσφορά εργασίας) πολλές επιχειρήσεις και ολόκληροι κλάδοι της οικονομίας (π.χ. κατασκευές και τουρισμός) αναζητούν δεκάδες χιλιάδες άτομα για να καλύψουν τις ανάγκες τους σε εργατικό προσωπικό (ζήτηση εργασίας). Η εν λόγω αναντιστοιχία πηγάζει από τις επιδράσεις της πανδημίας, της κρίσης χρέους (μετανάστευση πολλών νέων επιστημόνων στο εξωτερικό και αλλαγές

¹ Για τους ακριβείς ορισμούς των απασχολούμενων, των ανέργων και του μη ενεργού πληθυσμού βλέπε (σελ. 11): <https://www.statistics.gr/documents/20181/53cd3b33-eb60-e471-372c-5a4895d5529d>

² Το τελευταίο αποτέλεσμα προκύπτει τόσο από τα στοιχεία της τριμηνιαίας έρευνας εργατικού δυναμικού (μη εποχικά διορθωμένα στοιχεία) όσο και από τα στοιχεία της μηνιαίας έρευνας εργατικού δυναμικού (εποχικά διορθωμένα στοιχεία).

στα μερίδια πολλών κλάδων της οικονομίας) και από πιθανό έλλειμμα διαρκούς επιμόρφωσης και αποτελεσματικής κατάρτισης του εργατικού δυναμικού.

Σχήμα 2: Ελλάδα – Ποσοστό Συμμετοχής (Τριμηνιαία Έρευνα Εργατικού Δυναμικού, Μη Εποχικά Διορθωμένα Στοιχεία) και Παραγωγικότητα της Εργασίας (Εθνικοί Λογαριασμοί, Εποχικά Διορθωμένα Στοιχεία)

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Eurostat, Eurobank Research.

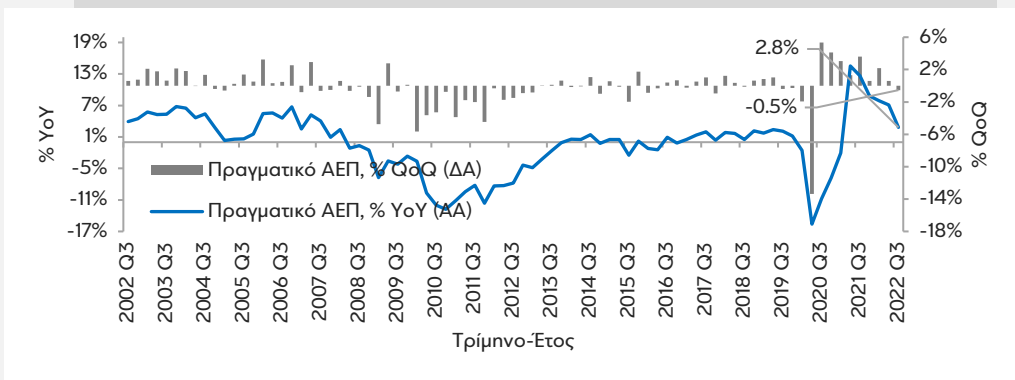
- Δεύτερον, η αύξηση του ποσοστού συμμετοχής δύναται να επιφέρει και αυτή οφέλη. Όπως παρουσιάζεται στο Σχήμα 2Α, ο λόγος του εργατικού δυναμικού προς τον πληθυσμό, μετά την απότομη μείωση που κατέγραψε κατά τη διάρκεια της πανδημίας και των lockdowns, ανέκαμψε στο 52,6% το τρίτο τρίμηνο 2022. Ωστόσο, παραμένει μικρότερος κατά περίπου μια ποσοστιαία μονάδα σε σύγκριση με τα προ κρίσης χρέους επίπεδα και κατά 5,2 ποσοστιαίες μονάδες σε σχέση με την Ευρωζώνη (57,8%). Βάσει των τρεχουσών τιμών του πληθυσμού, η αύξηση του ποσοστού συμμετοχής κατά μια ποσοστιαία μονάδα ισοδυναμεί με ενίσχυση του εργατικού δυναμικού κατά 90,5 χιλ. άτομα και με δυνητική αύξηση της απασχόλησης κατά 2,2%. Μακροχρόνια, αφού εξαντληθούν τα οφέλη από τη μείωση του ποσοστού ανεργίας και από την αύξηση του ποσοστού συμμετοχής, καθοριστικός παράγοντας για το ΑΕΠ και τα εισοδήματα είναι η ενίσχυση της παραγωγικότητας της εργασίας (βλέπε Σχήμα 2Β). Η εν λόγω μεταβλητή συναρτάται θετικά με τις διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις, την ποιότητα των θεσμών, τις νέες τεχνολογίες και τις επενδύσεις.

Πίνακας Α1 Βασικά Μακροοικονομικά Μεγέθη της Ελληνικής Οικονομίας

Πραγματικό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (εποχικά διορθωμένα στοιχεία)

Το 3^ο τρίμηνο 2022 η ετήσια μεταβολή του πραγματικού ΑΕΠ ήταν +2,8% YoY (+7,1% YoY (Q2 2022) και +12,6% YoY (Q3 2021)) και η αντίστοιχη τριμηνιαία μεταβολή ήταν -0,5% QoQ (+0,6% QoQ (Q2 2022) και +3,6% QoQ (Q3 2021))

Προβλέψεις για το σύνολο του έτους – Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Νοε-2022: 2022 +6,0%, 2023 +1,0%, 2024 +2,0%

ΑΕΠ (% YoY, % QoQ)

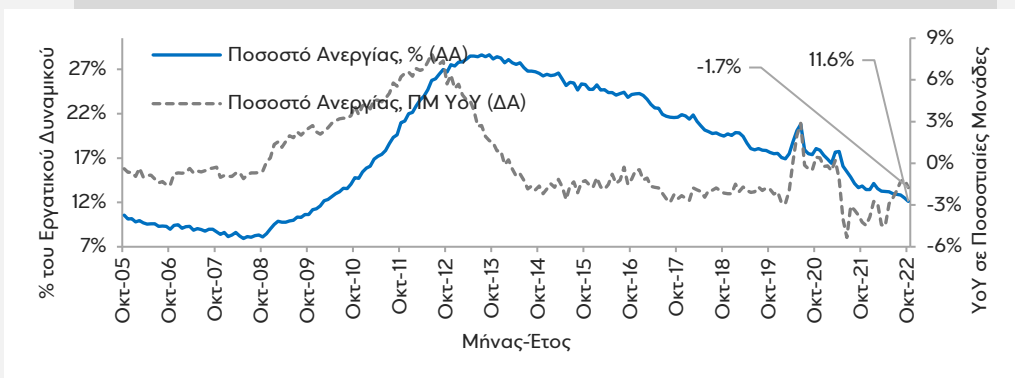
Περίοδος: Q3 2002–Q3 2022
 Στοιχεία: τριμηνιαία
 Μέσος Όρος: -0,1%
 Διάμεσος: +0,5%
 Μέγιστο: +14,5% (Q2 2021)
 Ελάχιστο: -15,6% (Q2 2020)

AA = αριστερός άξονας
 ΔΑ = δεξιός άξονας
 Δημοσίευση: 7/12/2022 (προσωρινά στοιχεία)
 Επομ. δημ.: αναμένεται ανακοίνωση

Ποσοστό Ανεργίας (εποχικά διορθωμένα στοιχεία)

Τον Οκτώβριο 2022 το ποσοστό ανεργίας διαμορφώθηκε στο 11,6% (12,0% (9/2022) και 13,3% (10/2021)) και το αντίστοιχο μέσο ετήσιο μέγεθος (μέσος όρος 12 μηνών) ήταν στο 12,6% (12,8% (9/2022) και 15,5% (10/2021))

Προβλέψεις για το σύνολο του έτους – Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Νοε-2022: 2022 +12,6%, 2023 +12,6%, 2024 +12,1%

Ποσοστό Ανεργίας (%)

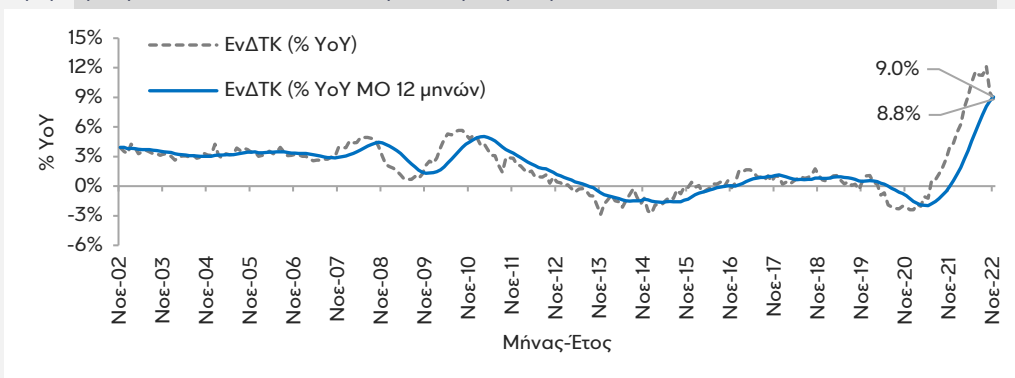
Περίοδος: 10/2005-10/2022
 Στοιχεία: μηνιαία
 Μέσος Όρος: 17,5%
 Διάμεσος: 17,4%
 Μέγιστο: 28,1% (7/2013)
 Ελάχιστο: 7,4% (5/2008)

AA = αριστερός άξονας
 ΔΑ = δεξιός άξονας
 ΠΜ = ποσοστ. μοναδ,
 Δημοσίευση: 1/12/2022
 Επομ. δημ.: αναμένεται ανακοίνωση

Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή

Τον Νοέμβριο 2022 η ετήσια μεταβολή του ΕνΔΤΚ ήταν +8,8% YoY (+9,5% YoY (10/2022) και +4,0% YoY (11/2021)) και η αντίστοιχη μέση ετήσια μεταβολή (μέσος όρος 12 μηνών) ήταν 9,0% YoY (8,6% YoY (9/2022) και 0,0% YoY (11/2021))

Προβλέψεις για το σύνολο του έτους – Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Νοε-2022: 2022 +10,0%, 2023 +6,0%, 2024 +2,4%

ΕνΔΤΚ (% YoY)

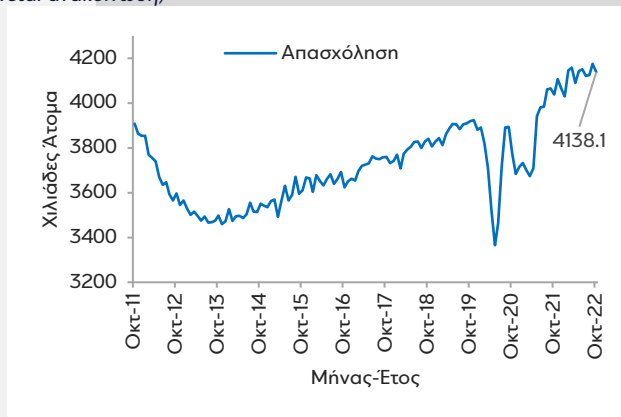
Περίοδος: 10/2002-10/2022
 Στοιχεία: μηνιαία
 Μέσος Όρος: +1,9%
 Διάμεσος: +1,6%
 Μέγιστο: +12,1% (9/2022)
 Ελάχιστο: -2,9% (11/2013)

Δημοσίευση: 9/12/2022
 Επομ. δημ.: αναμένεται ανακοίνωση

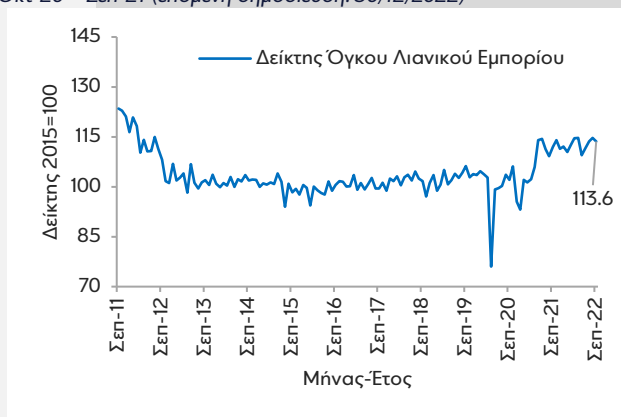
Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ), Ευρωπαϊκή Επιτροπή (European Commission), Eurobank Research.

Πίνακας Α2: Δείκτες Οικονομικής Συγκυρίας και Προσδοκιών (υψηλής συχνότητας) της Ελληνικής Οικονομίας

Απασχόληση (σύνολο οικονομίας): +2,5% YoY τον Οκτ-22 από +2,7% YoY τον Σεπ-22, +7,0% YoY την περίοδο Νοε-21 – Οκτ-22 (12Μ) από +3,5% YoY την περίοδο Νοε-20 – Οκτ-21 (επομένη δημοσίευση: αναμένεται ανακοίνωση)

Δείκτης Όγκου Λιανικού Εμπορίου: -1,0% MoM και +1,4% YoY τον Σεπ-22 από +1,0% MoM και +5,1% YoY τον Αυγ-22, +6,7% YoY την περίοδο Οκτ-21 – Σεπ-22 (12Μ) από +5,8% YoY την περίοδο Οκτ-20 – Σεπ-21 (επομένη δημοσίευση: 30/12/2022)

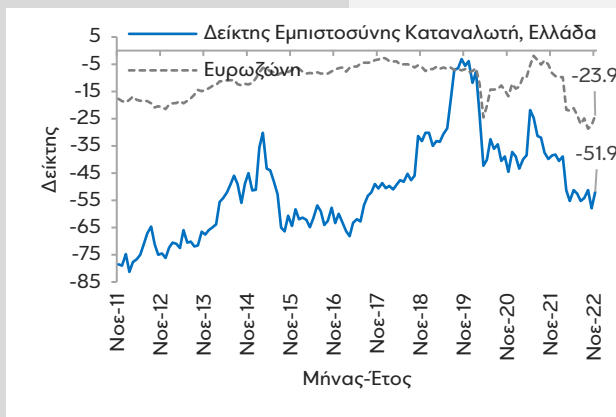
Δείκτης Παραγωγής Μεταποίησης: +1,6% MoM και +2,3% YoY τον Οκτ-22 από +1,0% MoM και +1,7% YoY τον Σεπ-22, +5,2% YoY την περίοδο Νοε-21 – Οκτ-22 (12Μ) από +8,0% YoY την περίοδο Νοε-20 – Οκτ-21 (επομένη δημοσίευση: αναμένεται ανακοίνωση)

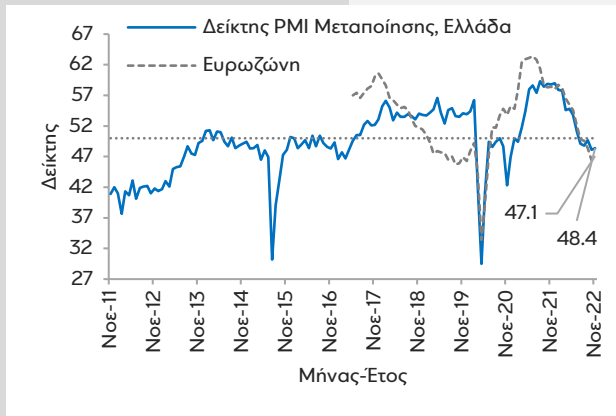
Δείκτης Οικονομικού Κλίματος: 101,4 ΜΔ τον Νοε-22, +3,0 ΜΔ MoM και -12,2 ΜΔ YoY τον Νοε-22 από -6,6 ΜΔ MoM και -15,1 YoY ΜΔ τον Οκτ-22 (επομένη δημοσίευση: 6/1/2023)

Δείκτης Εμπιστοσύνης Καταναλωτή: -51,9 ΜΔ τον Νοε-22, +6,0 ΜΔ MoM και -13,4 ΜΔ YoY τον Νοε-22 από -6,7 ΜΔ MoM και -18,1 YoY ΜΔ τον Οκτ-22 (επομένη δημοσίευση: 6/1/2023)

Δείκτης PMI Μεταποίησης: 48,4 ΜΔ τον Νοε-22, +0,3 ΜΔ MoM και -10,4 ΜΔ YoY τον Νοε-22 από -1,6 ΜΔ MoM και -10,8 ΜΔ YoY τον Οκτ-22 (επομένη δημοσίευση: 2/1/2023)

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ), Ίδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (ΙΟΒΕ), S&P Global, Eurobank Research.

Σημείωση: ως ΜΔ ορίζουμε τις μονάδες δείκτη και ως MoM και YoY τη μηνιαία και την ετήσια μεταβολή αντίστοιχα.

Ομάδα Ανάλυσης και Έρευνας

Δρ, Τάσος Αναστασάτος | Επικεφαλής Οικονομολόγος Ομίλου Eurobank
tanastasatos@eurobank.gr | + 30 214 40 59 706

Μιχαήλ Βασιλειάδης
Ερευνητής Οικονομολόγος
mvasileiadis@eurobank.gr
+ 30 214 40 59 709

Δρ, Στυλιανός Γώγος
Ερευνητής Οικονομολόγος
sgogos@eurobank.gr
+ 30 214 40 63 456

Μαρία Κασόλα
Ερευνήτρια Οικονομολόγος
mkasola@eurobank.gr
+ 30 210 40 63 453

Παρασκευή Πετροπούλου
Ανώτερη Οικονομολόγος
rpetropoulou@eurobank.gr
+ 30 214 40 63 455

Δρ, Θεόδωρος Ράπανος
Οικονομικός Αναλυτής
trapanos@eurobank.gr
+ 30 214 40 59 711

Δρ, Θεόδωρος Σταματίου
Ανώτερος Οικονομολόγος
tstamatiou@eurobank.gr
+ 30 214 40 59 708

Περισσότερες εκδόσεις μας διαθέσιμες στην ηλεκτρονική διεύθυνση που ακολουθεί: <https://www.eurobank.gr/en/group/economic-research>
Εγγραφείτε ηλεκτρονικά, σε: <https://www.eurobank.gr/el/omilos/oikonomikes-analuseis/forma-ekdilosis-endiaferontos>
Ακολουθήστε μας στο twitter: https://twitter.com/Eurobank_Group
Ακολουθήστε μας στο LinkedIn: <https://www.linkedin.com/company/eurobank>

DISCLAIMER

This report has been issued by Eurobank S.A. ("Eurobank") and may not be reproduced in any manner or provided to any other person. Each person that receives a copy by acceptance thereof represents and agrees that it will not distribute or provide it to any other person. This report is not an offer to buy or sell or a solicitation of an offer to buy or sell the securities mentioned herein. Eurobank and others associated with it may have positions in, and may effect transactions in securities of companies mentioned herein and may also perform or seek to perform investment banking services for those companies. The investments discussed in this report may be unsuitable for investors, depending on the specific investment objectives and financial position. The information contained herein is for informative purposes only and has been obtained from sources believed to be reliable but it has not been verified by Eurobank. The opinions expressed herein may not necessarily coincide with those of any member of Eurobank. No representation or warranty (express or implied) is made as to the accuracy, completeness, correctness, timeliness or fairness of the information or opinions herein, all of which are subject to change without notice. No responsibility or liability whatsoever or howsoever arising is accepted in relation to the contents hereof by Eurobank or any of its directors, officers or employees. Any articles, studies, comments etc. reflect solely the views of their author. Any unsigned notes are deemed to have been produced by the editorial team. Any articles, studies, comments etc. that are signed by members of the editorial team express the personal views of their author.

